
2

Vragenuur: Vragen Diertens

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Diertens aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, viceminister-president, bij afwezigheid van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over **het bericht "Bevolking Sint-Maarten getraumatiseerd na orkaan Irma"**.

De voorzitter:

Aan de orde is het mondelinge vragenuur. We beginnen met de vraag van mevrouw Diertens namens D66 aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, die ik van harte welkom heet in vak-K.

Het woord is aan mevrouw Diertens.

Mevrouw Diertens (D66):

Dank u wel, voorzitter. Orkaan Irma heeft op Sint-Maarten een spoor van vernieling achtergelaten. De beelden van de enorme schade staan op ons netvlies. Er wordt nu met man en macht gewerkt om de schade te herstellen. Men roeit met de riemen die men heeft. Men toont zich zeer veerkrachtig, maar het natuurgeweld heeft ook een psychologische impact. Die mag niet worden onderschat.

Ik wil het nu niet hebben over de materiële schade. Daarvoor hebben we al aandacht gevraagd. Ik wil het graag hebben over de mensen. Mensen die in doodsangst verkeerden terwijl de orkaan overtrok, die zichzelf en hun kinderen probeerden te beschermen tegen het natuurgeweld en hoopten dat de muren van het huis zouden blijven staan. Mensen die alles zijn kwijtgeraakt, die na de orkaan uit hun schuilplaatsen kwamen en zagen dat hun hele wereld op zijn kop stond. Alles was in één klap anders.

Voorzitter. De vereniging van Psychologen op Sint-Maarten stelt dat er bij de wederopbouw onvoldoende rekening wordt gehouden met het psychologisch welzijn van de bevolking. Zij waarschuwen nu al voor posttraumatische stressklachten en andere psychologische klachten die kunnen ontstaan. Dat onderbouwen zij met onderzoek. Hoe zorgen we dat er niet alleen aandacht is voor materiële schade, maar ook voor psychische schade? Om het eiland er weer bovenop te krijgen, moeten we de mensen helpen die het eiland dragen, die de gemeenschap vormen. Zij moeten krachtig zijn om weer te kunnen werken aan de wederopbouw.

Daarom vraag ik de minister: hoe wordt het geld uit het herstellfonds zo besteed dat het eiland er op lange termijn ook sterker van wordt, zodat mensen echt kunnen doorgaan met hun leven?

Dank u wel.

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

Minister Ollongren:

Dank u wel, voorzitter. Allereerst: de reden dat ik hier ben is dat staatssecretaris Knops op dit moment op Sint-Maarten is om te praten over hoe het daar gaat, ook over de voorwaarden voor wederopbouw straks.

Ik denk dat mevrouw Diertens het net heel goed heeft gezegd. Je zou maar getroffen zijn door orkaan Irma. In materiële zin heeft die een enorme verwoesting aangericht, maar het is vooral een menselijke ramp. Het is inmiddels al tweeënhalve maand geleden, maar mensen die direct zijn getroffen door Irma hadden op het moment zelf geen water, geen voedsel en geen dak boven hun hoofd. In eerste instantie gaan mensen dan in een soort survival mode en lossen het op, maar we moeten niet onderschatten wat voor effect, ook heel langdurig, dat kan hebben op mensen.

Het is heel goed dat mevrouw Diertens aandacht vraagt voor de psychische kant van het trauma dat mensen raakt. Er is aandacht voor geweest in het kader van de eerste noodhulp die verleend is door Sint-Maarten zelf, door Aruba en Curaçao, die niet ongenoemd mogen blijven, en door Nederland. Er is in de afgelopen tijd heel veel aandacht geweest voor psychosociale hulpverlening en psychische ondersteuning. Er was ook intensieve aandacht voor kinderen, die we niet moeten vergeten; er zijn scholen weggevaagd.

We zullen straks een tweede fase van hulp ingaan. Dan gaat het over wederopbouw. Het is heel terecht dat mevrouw Diertens zegt: ook dan gaat het niet alleen om de materiële kant maar ook echt om het stutten van de mensen. Uiteindelijk willen de mensen op Sint-Maarten weer verder met hun leven. Ze zullen deze gebeurtenis altijd met zich meedragen, maar moeten die wel van zich af kunnen schudden. Ik steun dus de opmerking van mevrouw Diertens dat er bij alles wat gedaan wordt ook aandacht moet zijn voor psychosociale aspecten.

Mevrouw Diertens (D66):

Dank voor deze onderbouwing van mijn noodoproep. Mensen moeten niet alleen een dak op hun huis hebben, maar ook een fundament waar ze op kunnen bouwen. Dat fundament zit toch ook in hun eigen kracht.

Dank u wel dat u hier aandacht voor gaat vragen.

De voorzitter:

Als u klaar bent, mevrouw Diertens, mag u weer gaan zitten. Dank u wel.

Mevrouw Van Tongeren, namens GroenLinks.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Na de acute noodhulpverlening is het belangrijk dat mensen de regie terugkrijgen en het gevoel hebben dat zij medezeggenschap hebben, zo heb ik mij laten vertellen door experts. Nu is op Sint-Maarten natuurlijk een zware politieke ruzie uitgevochten, waar gewone mensen in de straat, zoals de gewone vrouw met een souvenirwinkeltje, niet zo bij betrokken zijn. Denkt Nederland ook na over een vorm van het betrekken van de bewoners bij de keuzes die gemaakt

worden? In Nederland hebben we bijvoorbeeld wijkraden en adviesraden. We hebben verschillende mogelijkheden voor mensen om direct mee te praten over de manier waarop hun buurt, straat, wijk of school wordt ingericht.

De voorzitter:
Dank u wel.

Minister Ollongren:

Dat is een heel goed punt. De reden van de politieke discussie, waar wij allemaal kennis van hebben genomen, is dat wij als Nederland het belangrijk vinden dat het geld voor de wederopbouw belandt bij de mensen die het nodig hebben. Wij willen daar dus voorwaarden aan stellen. Wij willen dat er een integriteitskamer komt en dat het grenstoezicht op orde is om te vermijden dat het geld niet goed wordt besteed. Ik denk dat het in het belang is van diezelfde mensen waar we net over spraken dat we dat soort harde voorwaarden stellen aan het beschikbaar stellen van geld voor de wederopbouw. De suggestie die mevrouw Van Tongeren doet, is een heel goede. Juist de mensen die het geld nodig hebben, zouden ook betrokken moeten zijn bij de wijze waarop dat geld wordt ingezet. Dat lijkt mij uiteindelijk een waarborg voor de besteding van het geld, dat, zoals ik al zei, op de goede plek terecht moet komen. Ik neem de vraag dus graag mee. De staatssecretaris, die daar nu is, spreekt met allerlei mensen, niet alleen met de autoriteiten, maar natuurlijk ook gewoon met getroffen mensen. Het is wat mij betreft dus vanzelfsprekend, maar ik zal dat nogmaals onderstrepen naar aanleiding van de aandacht die u ervoor vraagt.

De heer Van Raak (SP):

Ik ben er trots op dat Nederland zo veel geld investeert in de wederopbouw van Sint-Maarten, maar dat is niet te verkopen als het geld niet op de goede plek terecht komt. Het moet ook heel erg snel. Kan de minister toelichten hoe het er nu mee staat? Want op Sint-Maarten zijn mensen aan het wachten, op een dak, op een baan, op een inkomen. Zij hebben het idee dat er al heel lang wordt gepraat over wederopbouw, maar vragen zich of waarom die nog niet plaatsvindt. Kan de minister aangeven waar de knoop zit, waar het probleem zit en wat er moet gebeuren om morgen te beginnen?

Minister Ollongren:

Ik denk dat het belangrijk is dat we het onderscheid blijven maken tussen de noodhulp, die wel degelijk eigenlijk meteen vanaf het begin is verleend, en de wederopbouw. Over de wederopbouw hebben wij gezegd: wij vinden het belangrijk dat voldaan is aan een aantal voorwaarden die te maken hebben met de grensbewaking en de integriteitskamer. Ik heb zonet de staatssecretaris nog even gebeld. Het beeld dat wij hebben sinds vorige week vrijdag is dat de politieke situatie zodanig is dat we een gesprekspartner hebben, dat aan alle voorwaarden zal kunnen worden voldaan, ook op het punt van de integriteitskamer. Er moeten nog wel een of twee stappen worden gezet, maar wij zijn nu voorzichtig positief over de uitkomst. Dat alles gebeurt met het doel om zo snel mogelijk met de wederopbouw te kunnen beginnen, zodat niet alleen wordt gewerkt aan noodhulp, maar ook wat structureler aan de wederopbouw op het eiland.